

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-09-92-T
Datum: 1. juli 2013.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM I

U sastavu: sudija Alphons Orié, predsjedavajući
sudija Bakone Justice Moloto
sudija Christoph Flügge

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 1. jula 2013.

TUŽILAC

protiv

RATKA MLADIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU TUŽILAŠTVA NA OSNOVU
PRAVILA 92TER U VEZI SA SVJEDOKINJOM TEUFIKOM
IBRAHIMEFENDIĆ**

Tužilaštvo:

g. Dermot Groome
g. Peter McCloskey

Obrana Ratka Mladića:

g. Branko Lukić
g. Miodrag Stojanović

I. PROCEDURALNI KONTEKST

1. Dana 6. januara 2012. tužilaštvo je promijenilo status dr Teufike Ibrahimefendić kao vještaka i navelo da "neće pokušati da predlaže kao dokaz izvještaj čija autorica je dr Ibrahimefendić, nego će od nje izvući stručno mišljenje u vezi s opštim psihološkim posljedicama srebreničkih masakara".¹ Na sastanku na osnovu pravila 65ter održanom 16. januara 2012., tužilaštvo je najavilo da svjedočenje dr Ibrahimefendić namjerava da ponudi na suđenju u predmetu *Krstić* kao "punu izjavu" vještaka na osnovu pravila 94bis Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik).² Odbrana je odgovorila da taj prijedlog nije u skladu s odredbama pravila 94bis Pravilnika.³ Dana 24. januara 2012., Vijeće je uputilo tužilaštvo da podneske po tom pitanju podnese do 17. februara 2012., a odbranu je uputilo da sve eventualne odgovore po tom pitanju podnese u roku od dvije sedmice od tog datuma.⁴ Tužilaštvo je svoje podneske podnijelo 17. februara 2012.⁵ Dana 2. marta 2012., odbrana je podnijela svoj odgovor.⁶

2. Dana 14. septembra 2012., Vijeće je donijelo odluku (dalje u tekstu: Prva odluka), kojom je većina članova Vijeća, uz suprotno mišljenje sudije Molota, uputila odbranu da na osnovu pravila 94bis(B) Pravilnika u roku od 30 dana podnese obavijest, u kojoj će reći da li osporava kvalifikovanost dr Ibrahimefendić kao vještaka.⁷ Vijeće je, do podnošenja te obavijesti, odgodilo donošenje odluke o tome hoće li se od tužilaštva tražiti da predloži kao dokaz izjavu i/ili izvještaj dr Ibrahimefendić treba li je smatrati svjedokom o činjenicama ili vještakom i, ako je treba smatrati vještakom, da li je njeno

¹ Četvrti izvještaj tužilaštva u vezi sa pretpretresnim pripremama, 6. januar 2012. (povjerljivo sa povjerljivim dodacima od A do C), par. 30, Dodatak C (Status izvještajâ vještaka), str. ii.

² Sastanak na osnovu pravila 65ter (16. januar 2012.), T. 41. v. takođe T. 174.

³ Sastanak na osnovu pravila 65ter (16. januar 2012.), T. 40, 42-43. v. takođe T. 174-175.

⁴ V. T. 209.

⁵ Podnesci tužilaštva u vezi sa izjavom vještaka svjedoka tužilaštva Teufike Ibrahimefendić na osnovu pravila 92bis, 17. februar 2012.

⁶ Odgovor odbrane na podnesak tužilaštva u vezi sa izjavom vještaka svjedoka tužilaštva Teufike Ibrahimefendić na osnovu pravila 92bis, 2. mart 2012.

⁷ Odluka po podnescima tužilaštva u vezi sa izjavom vještaka svjedoka tužilaštva Teufike Ibrahimefendić na osnovu pravila 94bis, 14. septembar 2012., str. 4.

predloženo svjedočenje u svojstvu vještaka iz domena njenog stručnog znanja.⁸ Dana 15. oktobra 2012., odbrana je podnijela obavijest na osnovu pravila 94bis.⁹ Tužilaštvo je svoj odgovor podnijelo 22. oktobra 2012.¹⁰

3. Dana 12. februara 2013., Vijeće je izdalo odluku (Druga odluka), u kojoj je iznijelo stav da je tužilaštvo pružilo dovoljno informacija kojima se potvrđuje da dr Ibrahimfendić ima odgovarajuće obrazovanje i iskustvo kao psiholog koji se specijalizovao za ratnu traumu, kao i da ima veliko iskustvo u savjetovanju žena i djece koji su pretrpjeli traumu zbog događaja u Srebrenici.¹¹ Vijeće nadalje konstatuje da njeno očekivano svjedočenje, kako je izloženo u sažetku na osnovu pravila 65ter tužilaštva, o uobičajenom psihičkom učinku srebreničkih masakara, navedenih u optužnici, ulazi u domen njenog stručnog znanja.¹² Vijeće je stoga odbilo zahtjev odbrane da se svjedokinja diskvalifikuje i da se tužilaštvu ne dopusti da je pozove kao svjedoka.¹³ Većina članova vijeća, uz suprotno mišljenje sudije Molota, smatra da pravilo 94bis dozvoljava mogućnost da se izjave i/ili izvještaji vještaka prihvate kao dokaz umjesto usmenog svjedočenja kako bi se izbjeglo nepotrebno produženje postupka, ali da se od strane koja poziva vještaka traži samo da objelodani, a ne i da predloži kao dokaz takvu izjavu i/ili izvještaj, s tim da se ne isključuje mogućnost da ta strana pozove svjedoka da svjedoči *viva voce*, pod uslovom da se Vijeće uvjerilo u kvalifikacije tog svjedoka vezane za relevantne objelodanjene teme.¹⁴ Shodno tome, većina članove Vijeća je odlučila da dozvoli tužilaštvu da pozove dr Ibrahimfendić da svjedoči *viva voce* u svojstvu vještaka,

⁸ Prva odluka, par. 6-7, str. 4

⁹ Obavijest, prigovor i zahtjev odbrane na osnovu pravila 94bis da se ne dopusti svjedočenje u vezi sa predloženom svjedokinjom tužilaštva Teufikom Ibrahimfendić, 15. oktobar 2012.

¹⁰ Molba tužilaštva za odobrenje da podnese repliku na Obavijest, prigovor i zahtjev odbrane na osnovu pravila 94bis da se ne dopusti svjedočenje u vezi sa predloženom svjedokinjom tužilaštva Teufikom Ibrahimfendić, 22. oktobar 2012., par. 3. Vijeće je 9. novembra 2012. neformalnim putem obavijestilo strane u postupku da tu molbu smatra odgovorom na Zahtjev odbrane da se ne dopusti svjedočenje svjedokinje Ibrahimfendić, za koje nije bilo potrebno tražiti odobrenje, kao što je predviđeno pravilom 126bis Pravilnika.

¹¹ Druga odluka po podnescima tužilaštva u vezi s izjavom vještaka svjedoka tužilaštva Teufike Ibrahimfendić na osnovu pravila 94bis, par. 6-7.

¹² Druga odluka, par. 8.

¹³ Druga odluka, par. 9.

¹⁴ Druga odluka, par. 10.

u skladu sa sažetkom njenog iskaza koji je tužilaštvo podnijelo na osnovu pravila 65ter(iii)(b) Pravidnika, a da pritom ne mora da dostavi nikakav izvještaj ili izjavu.¹⁵

II. ARGUMENTI STRANA U POSTUPKU

4. Dana 18. aprila 2013., tužilaštvo je podnijelo sadašnji zahtjev (dalje u tekstu: Zahtjev), kojim traži da se transkript svjedočenja dr Ibrahimefendić u predmetu *Krstić* (dalje u tekstu: transkript iz predmeta *Krstić*) ponudi kao dokaz na osnovu pravila 92ter Pravidnika da bi se "uštedjelo na vremenu i pojednostavilo izvođenje svjedočenja dr Ibrahimefendić tako što bi se omogućilo da ispitivanje bude usredotočeno na konkretne tačke koje treba razjasniti i ograničene teme koje treba obraditi".¹⁶ Tužilaštvo je objasnilo da je, iako je ranije imalo namjeru da svjedočenje dr Ibrahimefendić predoči *viva voce*, shvatilo da bi njeno neposredno ispitivanje na ovaj način zahtijevalo otprilike dva sata, umjesto 45 minuta, kako je tužilaštvo prvobitno procijenilo.¹⁷ Tužilaštvo je naglasilo da je transkript iz predmeta *Krstić* objelodanilo 17. februara 2012., i da bi njegovo prihvatanje razriješilo sva ranije pokrenuta pitanja iz obavijesti i omogućilo odbrani da se efikasnije pripremi za unakrsno ispitivanje.¹⁸ Tužilaštvo tvrdi da transkript iz predmeta *Krstić* zadovoljava sve uslove za prihvatanje dokaza iz pravila 89 i 92ter(A), jer će svjedok potvrditi tačnost transkripta, biti prisutan u sudnici i na raspolaganju za unakrsno ispitivanje.¹⁹ Iako tužilaštvo priznaje da će se svjedočenje dr Ibrahimefendić preklapati s činjenicama 1653, 1654 i 1656 o kojima je presuđeno, takvo preklapanje je samo djelomično, i njenim svjedočenjem će se pojasniti kontekst i dodati drugi detalji.²⁰

5. Dana 2. maja 2013., odbrana je podnijela svoj odgovor (dalje u tekstu: Odgovor), u kojem je stavila prigovor na cjelokupni transkript iz predmeta *Krstić*, pošto on sadrži saznanja iz druge ruke, koja se sastoje od neimenovanih i neidentifikovanih analiza slučajeva i odgovora datih na irelevantno, nekorektno i vrlo emotivno ispitivanje koje su

¹⁵ *Ibid.*

¹⁶ Zahtjev tužilaštva na osnovu pravila 92ter: Teufika Ibrahimefendić (RM612), 18. april 2013., par. 1.

¹⁷ Zahtjev, par. 5.

¹⁸ Zahtjev, par. 6.

¹⁹ Zahtjev, par. 7.

²⁰ Zahtjev, par. 9.

sudije u tom predmetu vodile u vezi s oblastima izvan domena stručnog znanja svjedoka.²¹

II. MJERODAVNO PRAVO

6. Vijeće podsjeća i upućuje na diskusiju o pravilu 94*bis* Pravilnika, iznijetu u ranijim odlukama.²²

IV. DISKUSIJA

7. Prije svega, Vijeće konstatuje da tužilaštvo sada želi da, na osnovu pravila 92*ter* Pravilnika, transkript svjedočenja dr Ibrahimefendić na suđenju u predmetu *Krstić* uvede u dokaze, iako je ranije insistiralo na tome da ona svjedoči *viva voce*. Tužilaštvo smatra da je pravilo 92*ter* "pogodniji modalitet da se predoči njeno svjedočenje".²³ Tužilaštvo je potvrdilo da dr Ibrahimefendić i dalje ima status vještaka,²⁴ pa Vijeće stoga smatra da bi pravilo 94*bis* Pravilnika bilo pogodnije sredstvo za uvođenje njenog svjedočenja, te će zahtjev razmotriti na osnovu ovog pravila.

8. U vezi s prigovorom odbrane da transkript iz predmeta *Krstići* sadrži dokaze iz druge ruke, Vijeće podsjeća da je ovaj argument već odbilo u Drugoj odluci.²⁵ Što se tiče navodno irelevantnog, nekorektnog i vrlo emotivnog ispitivanja od strane Sudskog vijeća tokom suđenja u predmetu *Krstić* u vezi s oblastima izvan domena stručnog znanja svjedoka, Vijeće smatra da su to pitanja koja se mogu riješiti tokom unakrsnog ispitivanja. Vijeće nadalje podsjeća da, ukoliko bi ono odlučilo da cijeli transkript iz predmeta *Krstić* uvrsti u dokaze, takvo uvrštavanje ne bi "ni na koji način predstavljalo obavezujuću odluku o autentičnosti ili vjerodostojnosti dokumenata čije se uvrštavanje traži".²⁶ Takođe se podrazumijeva da je Vijeće nepristrano tijelo koje je u stanju da se odbrani od navodno vrlo emotivnog ispitivanja koje su vodile sudije tokom

²¹ Zahtjev, par. 3-8.

²² Prva odluka, par. 4-5; Odluka po zahtjevu odbrane za izuzeće Richarda Butlera kao vještaka i zabranu tužilaštvu da predočava njegove izvještaje, 19. oktobar 2012., par. 4-9.

²³ Zahtjev, par. 1.

²⁴ T. 10161

²⁵ Druga odluka, par. 7.

²⁶ *Pauline Nyiramasuhuko protiv tužioca*, Odluka po žalbi Pauline Nyiramasuhuko o prihvatljivosti dokaza, predmet br. ICTR-98-42-AR73.2, 4. oktobar 2004., par. 7.

suđenja u predmetu *Krstić*. Štaviše, Vijeće podsjeća da je Prvom odlukom odbrani već bio odobren rok od 30 dana na osnovu pravila 94bis(B) Pravilnika da podnese obavijest o tome da li osporava kvalifikovanost dr Ibrahimefendić kao vještaka, i da je Drugom odlukom zahtjev odbrane da unakrsno ispita svjedokinju proglašen bespredmetnim.²⁷ Vijeće stoga smatra da nema potrebe da se odbrani odobri dodatni rok od 30 dana na osnovu pravila 94bis(B)(i) i (iii) Pravilnika da podnese obavijest o tome da li transkript iz predmeta *Krstić* prihvata u cijelosti ili djelomično. Prema tome, Vijeće odbija prigovore odbrane, ali će odluku o uvrštavanju transkripta u spis odložiti do okončanja svjedočenja dr Ibrahimefendić. Vijeće očekuje da tužilaštvo tokom ispitivanja dr Ibrahimefendić neće zalaziti u materiju koja je već potvrđena činjenicama 1653, 1654 i 1656 o kojima je presuđeno, već da će se njih dotaći samo u onoj mjeri u kojoj dr Ibrahimefendić može da pojasni kontekst i doda druge detalje.²⁸

V. DISPOZITIV

9. Iz gorenavedenih razloga, na osnovu pravila 94bis, Vijeće

ODBIJA zahtjev odbrane za odbijanje Zahtjeva, ili, alternativno, za redigovanje dijelova transkripta iz predmeta *Krstić*; i

ODLAŽE svoju odluku o uvrštavanju transkripta, bilo u cjelini bilo njegovih dijelova, u spis do svjedočenja dr Ibrahimefendić.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna verzija na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija Alphons Orié,
predsjedavajući

Dana 1. jula 2013.
u Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]

²⁷ Prva odluka, par. 8; Druga odluka, par. 10-11.

²⁸ Podnesak, par. 9.